

Silda har skapt en unormal situasjon i forholdet mellom fiskerne og forskerne

Produksjonen av norsk-arktisk torsk, hyse og lodde lavere enn beregnet

Bergen i september

— Vi ønsker naturligvis et best mulig samarbeid med fiskerne. Det er fiskerinæringen vi er satt til å tjene, og jeg kan forsikre at alle vi som er knyttet til norsk havforskning også føler dette som et stort ansvar. Vi er avhengig av et utstrakt samarbeid med og forståelse fra fiskerne, og generelt tror jeg det må være riktig å si at den gjensidige forståelse og respekt i dag stort sett er god, sier nestleder ved Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt, Odd N a k k e n, i en samtale med ME'A.

— Personlig ville jeg virkelig ha tatt det tungt om det gjorde seg gjeldende en massiv uenighet mellom fiskerne og forskerne.

— Men når det gjelder den atlanto-skandiske silda er vel det til en viss grad tilfelle?

— Ja, men dette med silda vil jeg karakterisere som en helt ekstrem situasjon når det gjelder forholdet mellom fiskere og forskere. Når samtalen eller diskusjonen kommer inn på reguleringstiltak i andre fiskerier, på andre bestander, har vi ikke slike problemer. Der føler vi at vi blir møtt med forståelse. At vi, i hvert fall til å begynne med, blir møtt med skepsis når vi på rent biologisk grunnlag fremmer forslag som, hvis de blir fulgt, vil føre til reduserte inntekter for fiskerne — ja, det finner jeg helt naturlig. Vi havforskere ville nok ha reagert på samme måte om noen hadde fremmet forslag om tiltak som ville føre til reduksjon av våre inntekter!

— Tilbake til silda, — ville en kvote på 200.000 hektoliter atlanto-skandisk sild i år ha ført til nedgang i bestanden?

— La meg først få presisere at det ikke er vi havforskere som fastlegger kvotene. Det er de politiske myndigheters ansvar. Det vi gjør er å legge fram tilrådinger der vi bygger på det vitenskapelige materiale som til en hver tid foreligger. Det er vårt ansvar og vår plikt.

Ikke stagnasjon

— Når det så gjelder det konkrete spørsmål vil jeg nøye meg med å vise til det vi uttaler i Ressursoversikten som nylig ble lagt fram, nemlig at et fiske i 1978 i samme størrelsesorden som i 1977 vil kunne forsinke gjenoppbyggingen av bestanden, men vil neppe føre til full stagnasjon i bestandens vekst.

— Men dere mener altså at det ikke burde vært tillatt å fiske atlanto-skandisk sild i det hele tatt i år?

— Ut fra et biologisk synspunkt fant vi ikke å kunne tilrå fangst av sild i 1978. Fra 1977 til 1978 er det ikke påvist noen vekst i gytebestanden.

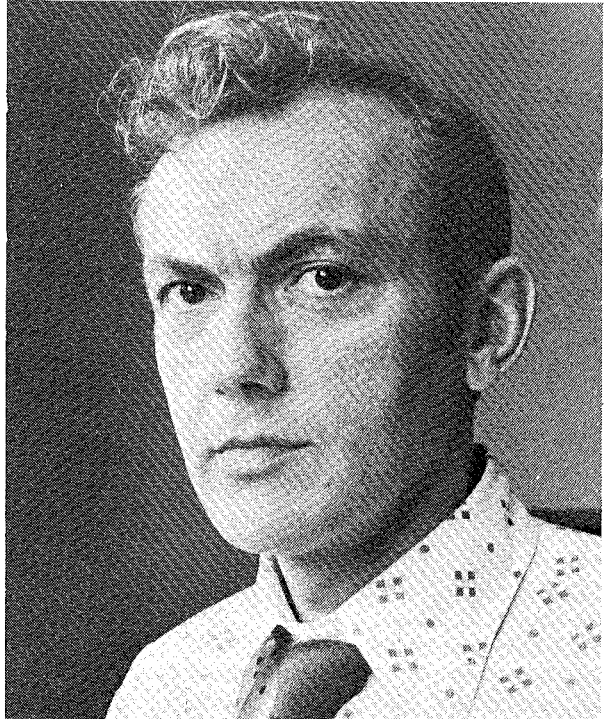
Derimot regner vi med en betydelig økning i gytebestanden i 1979. Bakgrunnen

for disse beregninger er undersøkelserne av den såkalte O-gruppen, d.v.s. sild på larvestadiet, i 1975. Dersom disse beregninger er riktige, og forutsatt at 50 prosent av denne 1975-års klassen er kjønnsmoden i 1979, vil vi kunne ha fått en økning i gytebestanden i 1978—79 på omlag 75 prosent. I og med at det i år er åpnet for et begrenset fiske etter atlanto-skandisk sild vil naturligvis også denne gytebestanden bli noe redusert.

«Fordreid bilde»

— Men det står da vitterlig betydelige mengder sild på kysten og i fjordene?

— Det er riktig. Etter våre beregninger hadde vi sist vinter en gytebestand på ca. 2 millioner hektoliter atlanto-skandisk sild, og i tillegg til dette en ikke uvesentlig bestand av ungsild. Og a l l d e n n e s i l d a står altså konsentrert i kystområdene. Dermed er den også lett synlig og lett tilgjengelig, og dette kan igjen skape et fordreid bilde av situasjonen. Man kan framfor alt ikke trekke sammenlikninger med tidligere «sildetider», da sto silda b å d e på kysten og i havet. Ja, det var i havet vi hadde tyngden av silda.

— Hva med de siste forlydender om at bestanden av bl. a. norsk-arktisk torsk i dag er svakere enn det forskerne hadde forventet?

— Vi har lovet å legge fram en komprimert og oversiktlig rapport om dette forholdet umiddelbart etter møtet i Det internasjonale råd for havforskning — ICES — i midten av oktober, og jeg vil derfor nødig gå i detaljer på det nåværende tidspunkt. Men jeg kan stadfeste at det synes som om produksjonen av norsk-arktisk torsk er atskillig lavere enn vi hadde regnet med. Det samme er forøvrig også tilfelle med bl. a. hyse og lodde.

Klimatiske endringer

— svikt i produksjonen

— Har man noen klar oppfatning av årsaksforholdet i denne sammenheng?

— Vi vet at vi i de senere år har hatt en viss klimatisk endring i våre nordlige og særlig nordøstlige farvann, en forskyning til det kaldere. Det er rimelig å tro at dette har gjort sitt, men i hvilken grad det har hatt innvirkning på produksjonen innen de enkelte bestander i disse områdene har vi ennå ikke noe klart bilde av.

Fort. s. 25

Silda har skapt en unormal situasjon . . .

Forts. fra s. 3

— Kolmula er en bestand som ennå kan beskattes uten regulerende inngrep, — hvor lenge vil det vare?

— Foreløpig er det i hvert fall ikke noen grunn til å begrense beskatningen av kolmula. Derimot kan en jo beklage at dette fisket ikke kom i gang på et tidligere tidspunkt enn tilfellet var.

— Nå ?

— Bestanden var påvist og fangstteknologien utviklet, men dette ble ikke fulgt opp. Dette har for såvidt naturlige årsaker, først og fremst det gode loddefisket. Hadde vi f. eks. hatt et dårlig loddefiske i 1976, ville utviklingen av kolmulefisket ha blitt framskyndet. Det som imidlertid er sikkert er at vi her står overfor en ressurs som på langt nær er utnyttet.

«Flerbestandsmodeller» ikke noe nytt

Den danske statsbiolog Erik Ursin la på den nordiske fiskerikonferanse i Mariehamn på Åland nylig fram en såkalt «flerbestandsmodell» som synes å ha vakt en

del oppmerksomhet. Etter Ursins mening vil en slik «flerbestandsmodell», der man vurderer og beregner flere bestander i sammenheng, gi et atskillig sikrere grunnlag for reguleringer i fisket enn det som i dag er tilfelle.

— Dette med å se på flere bestanders gjensidige påvirkninger av hverandre, ved beiting på hverandre eller som konkurrer om den samme føden, er ikke noe nytt. Ved Havforskningsinstituttet i Seattle i USA har man således arbeidet med dette i noen år, og jeg har selv hatt anledning til å følge arbeidet der, sier Odd Nakken.

Dette er i og for seg meget interessante prosjekter, og det vil naturligvis være av stor betydning å komme fram til et holdbart bilde av hvordan de enkelte fiskebestander forholder seg til hverandre. Her ved instituttet er det forøvrig en stor gruppe forskere som også følger med i dette arbeidet. Så vi føler oss på ingen måte utenfor.

— Vi må imidlertid se det faktum i øynene at «flerbestandsmodeller» som grunnlag for våre råd til reguleringstiltak ligger noe fram i tiden. Ennå må vi nok bygge på vurderinger av den enkelte bestand, på den konvensjonelle måten.

Kolossal utvikling

— Men noe motsetningsforhold er det vel ikke her snakk om?

— Nei, tverimot. Vi vil alltid være avhengig av en så pålitelig som mulig beregning av den enkelte bestand, og dette vil jo da igjen være en forutsetning for at vi kan dra nytte av modeller der man opererer med flere bestander. Overvåking av de enkelte bestander vil under en hver omstendighet måtte prioriteres høyt.

— Er denne overvåkingen god nok i dag?

— Vi kan vel alltid ønske den bedre, men det er ingen tvil om at dette overvåkingsarbeidet har utviklet seg kolossalt i de senere år. Dette gjelder alle bestander av noen betydning i norsk fiske i dag.

— Men den kan altså likevel bli bedre?

— Det er først og fremst et ressurs-spørsmål. Det er et spørsmål om økonomi, og det er ingen grunn til å legge skjul på at dette har satt en bremse på den generelle utvikling i norsk havforskning i de senere år. Vi trenger både folk og materiell, og jeg vil gjerne si at jeg er glad for det formannen i Norges Fiskarlag sa om dette i sin åpningstale til Landsmøtet.

Torsk og sild

fortsatt hovedbestander

— Mange hevder stadig at når det går ut med en bestand, vil det alltid dukke opp noe nytt istedet?

— Det er et meget farlig resonement. Det kan nok være så at enkelte bestander så å si vil profitere på at andre blir fisket ned, men vi må ikke lulle oss inn i den oppfatning at dette har generell gyldighet. Og slett ikke om vi tar utgangspunkt i bestander som kan utnyttes kommersielt.

— Kan vi regne med noe revolusjonerende når det gjelder nye bestander i årene framover?

— Neppe. Det er torsk og sild som har vært hovedbestandene i norsk fiske i hvert fall de siste tusen årene, og vi gjør nok klokt i å regne med at det også vil bli slik i den tid som ligger foran oss. Dette er bestander som fra naturens side er vel-egnet i våre farvann, og det bør vi også innrette oss etter. Det skulle da heller ikke være noe dårlig grunnlag for norsk fiskerinærings framtid, vel å merke om vi tar konsekvensene av at vi må høste av havets produksjon med forstand.

— Er du egentlig optimist med tanke på fiskerinærings framtid?

— Ja, jeg er det. Blant annet fordi jeg opplever så mye fornuft hos fiskerne selv, og i de organer som taler deres sak. Den norske fisker har aldri bare kunnet tenke på dagen i dag. Han må ha noe til morgendagen, til neste sesong og til etterslekten, sier Odd Nakken.

M. D.

Fiskefartøyer fra 100 til 160'

Vårt moderne verksted har stor kapasitet for nybygging og reparasjoner.

Vi utfører også:

Forlengelse av skip, event. samtidig heving av dekk, reparasjoner, vedlikehold, ombygging, maskininstallering, maskinreparasjoner, inspeksjoner m.m.

Slip opp til 55 m - bedding opp til 100 x 16,5 m.

MANDALS SLIP
& MEK. VERKSTED A/S

Postboks 44 - 4501 Mandal

Tlf. (042) 61 077

- Telegramadresse: VERKSTEDET